

کارشناس میراث فرهنگی اداره میراث فرهنگی همدان مطرح کرد:

تعزیه خوانی، مهم‌ترین مراسم همدانی ها در روز سوم عاشورا

کارشناس مردم‌شناسی میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی همدان گفت: تعزیه خوانی یکی از مهمترین برنامه های همدانی ها در روز سوم شهادت امام حسین علیه السلام است.

به گزارش سایت خبری پرسون از همدان، مردم استان همدان در سومین روز شهادت حضرت امام حسین (ع) با تشکیل دسته‌های عزاداری مرثیه‌های مداحان را تکرار می‌کنند که در روز سوم عاشورا آیین های خاص مخصوص به خود را دارد به شکلی که در هیات‌های عزاداری به طور عام، از وسایلی، چون علم، کجاوه، پالکی، چهل چراغ، پرچم، خیمه گاه، بیرق و گهواره علی اصغر (ع) به عنوان نماد عزا و سوگواری استفاده می شود.

مردم شهرهای مختلف استان همدان با آداب و رسوم خاصی مراسم سوگواری دوازدهم محرم را برگزار می‌کنند و با عزاداری برای شهدای دشت نینوا ارادت خود را به سالار شهیدان اعلام می‌کنند.

در این خصوص فریبا نعمتی کارشناس میراث فرهنگی همدان با اشاره به برگزاری مراسم در شرایط کرونایی درباره نوع برگزاری مراسم ماه محرم در همدان از گذشته های دور تاکنون گفت: در گذشته مردم مساجد و حسینیه‌ها را تمیز و سیاه‌پوش می‌کردند، علم‌ها را بیرون می‌آوردند و مردم و به ویژه خانم‌ها، نذرهایی که داشتند مثل پارچه را به نیت برآورده شدن حاجات به علم‌ها آویزان می‌کردند.

وی با اشاره به اینکه مردم با توجه به توان مالی که داشتند نذوراتی مثل چای، خرما و حلوا پخش می‌کردند، ادامه داد: خانواده‌هایی هم که امکان تهیه و پخت غذا را داشتند، نذوراتشان را بین عزاداران پخش می‌کردند.

نعمتی با بیان اینکه تعدادی از خانواده‌ها با هم جمع می‌شدند و گوسفندی را قربانی می‌کردند، ادامه داد: غذایی که معمولا با این گوشت نذری درست می‌کردند آبگوشت یخنی بود.

آداب و رسوم متفاوت مردم همدان در سوم عاشورا

کارشناس مردم‌شناسی میراث فرهنگی استان همدان درباره غذای یخنی هم بیان کرد: یخنی همان آبگوشت است که از غذاهای محلی استان همدان به شمار می‌آید و تفاوت یخنی با آبگوشت معمولی نیز در این است که یخنی سیب‌زمینی ندارد و با گوشت، نخود و لوبیا تهیه می‌شود و به آن رب اضافه نمی‌کنند.

وی با بیان اینکه یکی از سنت‌های بسیار خوب قدیمی اجرای شبیه‌خوانی یا تعزیه‌خوانی بود، افزود: تعزیه‌خوانان دو دسته بودند؛ دسته موافق‌خوان، که لباس سفید و سبز می‌پوشیدند و درباره امام حسین (ع) می‌خواندند و دسته مخالف‌خوان هم که لباس مشکی و قرمز بر تن کرده و درباره یزیدیان می‌خواندند.

نعمتی با بیان اینکه یکی از عادات خوب مردم همدان و روستاها که به باورهای آنان بازمی‌گشت، رفتن دسته‌های عزاداری به سمت امامزاده‌ها بود، اضافه کرد: دسته‌های عزاداری در کنار امامزاده‌ها عزاداری می‌کردند و سپس به سمت مسجد می‌رفتند و ناهار می‌خوردند.

وی ادامه داد: این رسم بیشتر در تمام روستاهای همدان بوده و فقط مرثیه‌ها و نوحه‌ها به علت تنوع قومیتی که در استان همدان وجود دارد، متفاوت بوده است.

نعمتی با بیان اینکه عزاداری‌ها در شهر همدان گسترده‌تر می‌شده، گفت: هیئت‌های بزرگ شهر مثل امامزاده یحیی (ع) و محله جولان و دیگر هیئت‌ها باهم جمع می‌شدند و یک هیئت بسیار بزرگ را تشکیل می‌دادند و بارگاه امام حسین (ع) را درست می‌کردند و به طور کلی اتفاقاتی که در کربلا رخ داده بود را به صورت نمادین اجرا می‌کردند.

وی با بیان اینکه در روز سوم شهادت امام حسین (ع) نیز برنامه‌هایی مثل تعزیه قوم بنی‌اسد را اجرا می‌کردند، افزود: این تعزیه به این صورت است که این قوم پس از شهادت امام حسین (ع) و یارانشان، پیکر شهدا را جمع‌آوری می‌کردند.

کارشناس مردم‌شناسی و میراث فرهنگی استان همدان با بیان اینکه نکته مهم در این عزاداری‌ها این است که برگزاری این مراسم کاملا خودجوش و مردمی است و هیچ سازمان و نهادی در برگزاری آن دخالتی ندارد، اظهار داشت: باورهای مذهبی که ریشه در زندگی ما دارد، موجب وحدت و همدلی مردم می‌شود.

نعمتی در ادامه با بیان اینکه مراسم مذهبی علاوه بر اینکه واقعه عاشورا را در بین مردم زنده می‌کند، باعث به وجود آمدن همدلی اجتماعی بین مردم هم می‌شود، گفت: این همدلی در مراسم ملی هم وجود دارد، اما در مراسم مذهبی، چون باورهای دینی و عقاید مذهبی ما است، رنگ و لعاب بیشتری دارد.

در همدان و برخی از شهرستان های همجوار علاوه بر استفاده از ادوات عزاداری همچون علم و کتل هر ساله در سومین روز شهادت یاران امام حسین (ع) کاروان های شتر سوار با بنا کردن خیمه هایی به یاد خیمه گاه حسینی به راه می افتند و در سوگ آن حضرت به عزاداری می پردازند.

وی ادامه داد: ناگفته نماند که آداب و رسوم مردم همدان در این روز با آداب و رسوم دیگر نقاط ایران متفاوت است و هیات های حسینی از نخستین روزهای ماه محرم و بیابان های کویری اطراف ایران می روند و با آوردن چندین شتر به همدان در سومین روز شهادت امام حسین (ع) با تزیین آنها، صحنه اسرای دشت نینوا را به تصویر می کشند.